

N:o 72.

Af herr **Gunnarsson**, om höjning af dagaflöningen till de värnpliktige.

Alltsedan 1901 års riksdagsbeslut i härordningsfrågan har mångenstädes försports missnöje dels öfver den ganska långa tjänstgöringen och dels öfver att dagaflöningen under rekryttjänstgöringen endast utgår med 20 öre per dag till de värnpliktige. Vid föregående riksdagar hafva flera motioner blifvit väckta af representanter från olika delar af landet i syfte att åstadkomma en förhöjning af den nu bestämda aflöningen; men som bekant är, hafva dessa motioner icke vunnit Riksdagens bifall. Detta oakadt vågar jag tillåta mig att ännu en gång draga denna fråga under Riksdagens pröfning. Jag är förvissad därom, att ett bifall från Riksdagens sida till en framställning i detta syfte skulle af den stora allmänheten ute i landet mottagas med verklig tillfredsställelse. De, som varit motståndare i Riksdagen till höjning af den ifrågavarande dagaflöningen, hafva ansett, att värnpliktsöfningen är en skyldighet, som de värnpliktige böra fullgöra utan aflöning; ja, det ligger obestridligen en sanning däri, att de utan dylik ersättning böra öfva sig i vapnets bruk för att i farans stund kunna försvara fosterlandet. Riksdagen har emellertid bestämt, att de skola hafva 20 öre per dag under rekrytutbildningen och 50 öre per dag under repetitionsöfningarne, och därmed har fastslagits, att deras tjänstgöring verkligen är värd någon ersättning. Man må nu kalla det

dagaflöning eller ersättning för kontanta utgifter, som den värnpliktige nödvändigt får vidkännas under exercistiden. Frågan är endast, om nuvarande beloppet är lämpligt afvägdt.

Hvad kan skälet vara, att ersättningen icke bör vara lika under hela tjänstgöringstiden? Är icke tiden lika dyrbar såväl under första tjänstgöringsåret som under de följande? Är det icke lika ansträngande tjänstgöring de fem första månaderna som under de senare? Det förekommer ju ofta, att långa färder företagas ute i skog och mark, hvilka marscher räcka från morgon till sena aftonen; det är då nödvändigt, att de äga något kontant belopp, så att de kunna skaffa sig någon liten extra förplägning af mat och dryck. Af egen erfarenhet veta vi alla, att 20 öre räcka icke långt i dessa dyra tider. Huru sparsamt de hushålla med den nu bestämda aflöningen, så är det omöjligt, att den kan räcka till. Hvarje värnpliktig måste nog af egna medel medföra en liten reskassa, och för rätt många är en sådan icke lätt att åstadkomma.

Känt är ock, att många ynglingar emigrera till främmande länder för att undgå fullgörande af värnplikten. Detta förhållande är för alla fosterlandsvänner mycket beklagligt, men jag är öfvertygad därom, att om en skälig uppmuntran i form af högre ersättning lämnades dem, skulle rätt många ynglingar besinna sig, innan de lämnade sitt fädernesland.

Innan den nuvarande härordningen fastställdes, erhöilo ju de värnpliktige en aflöning af 50 öre per dag under hela tjänstgöringstiden, och det synes mig, som om alla skäl talade för att denna dagaflöning borde äfven i nuvarande mera dyra tider fortfarande få utgå.

Att värnpliktens fullgörande i alla händelser medför ganska afsevärda ekonomiska uppoffringar för såväl ynglingarne själfva som för deras närmaste anhöriga, därom torde vi alla vara ense.

I många andra hänseenden har Riksdagen sökt tillmötesgå allmänhetens önsknings; så har den beviljat rätt stora summor till det frivilliga skytteväsendet och på billiga villkor anvisat medel för lån till egna hem m. m.; detta allt utan tvifvel med afseende äfven därtill, att folkets varma kärlek till fosterlandet städse må bibehållas. Hvarför icke då likasåväl tillmötesgå de värnpliktiges här ofvan framhållna önsknings, hvarigenom säkerligen deras kärlek till fosterbygden skulle starkare rotfästas?

Af ofvan anförda skäl tillåter jag mig vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta, att dagaflöningen till de värnpliktige såväl under rekryt- som repetitionsöfningarne måtte bestämmas till 50 öre per man och dag samt att den förhöjda dagaflöningen måtte vinna tillämpning från och med nästkommande år 1910.

Stockholm den 26 januari 1909.

A. C. Gunnarsson.

I motionens syfte instämma:

Anders Olsson.

Gust. Månsson.

S. J. Larsson.

A. Magnusson.